

Maleiers en hun krielvorm

Met grote zekerheid is vast te stellen dat de Maleiers tot één van de oudste hoenderrassen van de wereld behoren. Waarschijnlijk zijn ze al ruim 200 jaar in Europa. Van de groep Aziatische rassen is de Maleier zeker één van de eerste rassen, die door de koopvaardijlieden werden meegebracht. Vaak waren dat kooplieden voor fabrikanten en handelaren uit de textielindustrie.

Tekst: Ferdinand v.d. Wal

Foto's: Tom Rhebergen

Iets van de geschiedenis

Van de grote rassen kwam de Maleier in groten getale richting Europa. Naar aanleiding van oude afbeeldingen kunnen we concluderen dat ze tarwekleurig waren. De Maleier is het grootste vechthoenderras. Wijlen de heer Van Gink schreef in 1918 al dat de zwaarste Maleierhanen een gewicht hadden van 7,5 kg en dat in de oude lectuur

gesproken werd over een hoogte van 70 cm. We hebben de indruk dat de huidige dieren wat kleiner en lichter in gewicht zijn. Dat de Maleiers invloed hebben gehad op de hoenders in het Twentse land is wel zeker. Twente kende in het verleden veel Maleierfokkers. Wellicht had dit ook te maken met het feit dat daar rond die tijd veel textiel fabrieken waren. De Twentse boeren

hadden toen vaak een koppel hennen op het erf en zochten daar ook vaak naar een overcomplete Maleierhaan, die een moedige en krachtige uitstraling toonde. Op deze manier ontstonden op vele boerenerven kruisingen. Vermoedelijk is op deze wijze ook de basis gelegd voor de Twentse hoenders. Op Twentse shows, zoals Oneto en de Reggeshow, werden vanaf medio tot

Door de jaren heen heeft onze Koninklijke Ornithophilia diverse ereprijzen uitgegeven op haar tentoonstelling met o.a. uitdrukkingen van de Maleier. (Foto Ferdinand v.d. Wal)

Tarwekleurige haan groot, de drie bogen zijn duidelijk zichtbaar.

Op dit moment het maximaal haalbare met de bruine kleur in de kleine slagpen (vleugeldriehoek) bij een tarwekleurige krielhaan. (Foto Ferdinand v.d. Wal)

eind vorige eeuw regelmatig grote aantallen Maleiers en Maleierkrielen ingezonden. Ik kan me nog goed herinneren dat ik aan het begin van mijn keurmeesterslooptoer (1982) al een klasse van zo'n 40 grote Maleiers op de Reggeshow mocht beoordelen. Helaas komen we zulke aantallen al vele jaren niet meer tegen op Nederlandse shows.

De Maleierfokkersclub

Door een duidelijke aftekening binnen de toenmalige Vechthoenderfokkersvereniging, eind jaren 50, staken een aantal Twentse Maleierfokkers de koppen bij elkaar om een eigen speciaalclub op te richten op zaterdag 3 september 1960. In Hotel Markzicht te Almelo werd toen de oprichtingsvergadering

Kopuitdrukking van een tarwekleurige haan groot, duidelijk korte, krachtige snavel met mooie zichtbare wenkbrauw, keelwam en fraai gekleurde ogen van Corrie Coutzee uit Zuid-Afrika.

Ideale kopuitdrukking van een tarwekleurige hen groot.

Tarwekleurige hen groot, de mooie korte vleugels zijn hier duidelijk zichtbaar. Een wat minder gevulde 'broek' zou het geheel nog mooier maken. Wellicht heeft ze al eens een ei gelegd.

van de Maleierfokkersclub gehouden. Als voorzitter werd de bekende toenmalige keurmeester M.G. Zwijnenberg uit Enschede gekozen. Verder werd E. Damstra vele malen gevraagd als keurmeester op de clubshows. De heer Damstra was de schoonvader van wijlen G.J.W. Beestman, voor de ouderen onder ons een welbekende naam. Na vier jaar als Maleierclub te hebben gefungeerd, is door het toenmalige bestuur besloten om ook andere vechthoenderrassen toe te laten. Zo is in die tijd de Maleierfokkersclub veranderd in de Vechthoenderfokkersvereniging Nederland, wat tot op de dag van vandaag de speciaalclub voor vechthoenders is.

De rasbeschrijving

Dit uitgesproken typeras wordt meestal geshowd door liefhebbers, die de Maleier al jaren fokken en goed 'thuis zijn' in dit ras. Zij verstaan de kunst om deze karakteristieke vechthoenders met grote beenlengte en typische lichaamsbouw in de juiste conditie en stelling op de tentoonstelling te brengen. Als we in het kort het type willen omschrijven, dan spreken we van het driebogen type. De eerste van de drie bogen wordt gevormd door de hals. Doordat de goed gespierde hals zo dun bevederd is, lijkt de wat dichter bevederde bovenhals veel dikker. De hals moet behoorlijk lang

zijn en flink gebogen, zodat de krappe halsbevedering het onderste gedeelte van de hals niet bedekt. Hierdoor toont de hals van onderen weer dunner en komt bijna verticaal uit de schouders tevoorschijn.

Bovenop deze hals staat een zeer grote kop die breed is tussen de ogen. De brede schedel en de zwaar ontwikkelde wenkbrauwen zijn zeer belangrijke raskenmerken.

Dit uitgesproken typeras wordt meestal geshowd door liefhebbers, die de Maleier al jaren fokken en goed 'thuis zijn' in dit ras.

De schedelvorm is dan ook geheel anders dan van de meeste andere rassen. De ogen liggen diep en worden enigszins overschaduwd door de wenkbrauwen. De oogkleur is parelkleurig. Dit wordt meestal pas

bereikt wanneer de dieren volwassen zijn. Bij jonge dieren is vaak enige kleur in de ogen zichtbaar, soms zelfs tot lichtrood. De snavel is heel krachtig, enigszins gebogen,

Een fraaie tarwekleurige hen groot, zowel in type als in kleur.

vooral aan de punt. Maar de basisaanzet moet fors zijn, en vloeiend overgaan naar de schedel. De walnootkam mag niet te groot en te breed zijn en dient vlak en voorop de kop te liggen. Het kamoppervlak moet zo glad mogelijk zijn, maar een fijne 'pareling' is acceptabel. De oorkleur is rood, evenals de kleine kinlellen. Verder vertonen ze een behoorlijke keelwam.

Het lichaam is breed tussen de schouders. Door de harde en krappe bevedering 'springen' de vleugels er sterk uit. De vleugeldracht bepaalt dan ook de tweede boog. De schouders zijn zeer krachtig. De iets afstaande vleugelboog versterkt dit beeld in niet geringe mate. De vleugels zijn breed en niet lang en worden op de rug gedragen, waarbij de vleugeleinden elkaar net of bijna raken. Overlappen de vleugeleinden elkaar, dan hebben we vaak met wat smalle dieren te doen, met name bij de hanen. Het is juist de vleugeldracht, de tweede boog, die voor een groot deel het type bepaalt zoals we dat graag zien.

Over die tweede boog bestaat nogal eens verwarring. Er wordt weleens beweerd dat de rug de tweede boog in zijaanzicht bepaalt. De rug van de Maleier en -krielen mag iets overlans gerond zijn, maar het is toch de hoog aangezette en op de rug gedragen vleugel die deze tweede boog behoorlijk versterkt. Dieren die te rond in de rug zijn, zijn ook vaak erg breed in het zadel. Dit doet grote afbreuk aan de juiste lichaamsvorm. Het lichaam van de Maleier en -krielen moet naar achteren toe iets versmallen. De staart vormt de derde boog. Verhoudingsgewijs is de staart klein, licht gebogen en staat ongeveer in dezelfde hoek ten opzichte van de rug als de hals. Een hoge staardracht is storend. Dit verstoort de driebogenlijn. Maleier en -krielen zijn zeer hoog gesteld. Aan deze stelling moeten we zeker de nodige aandacht schenken. De loopbenen en dijen zijn fors, krachtig en behoorlijk van lengte. De benen staan evenwijdig aan elkaar en behoorlijk uit elkaar geplaatst. Smalle dieren vertonen nog wel eens X-benen of staan slap op de benen. Ook de teenstand vraagt aandacht. Deze dienen recht en goed gespreid te staan, terwijl de achterteen naar achteren gericht is en de bodem moet raken. De beenkleur is geel.

De kleurslagen

Onze standaard geeft duidelijk aan dat de Maleiers en -krielen in de eerste plaats vormvogels zijn waarbij de kleur en tekening op de tweede plaats komen. De kleur dient

echter wel duidelijk herkenbaar te zijn.

De meest voorkomende kleurslag is tarwe.

Deze kleur is bij de Maleier duidelijk een nuance donkerder dan de tarwekleur die we bij andere rassen kennen. De kleur van hals en zadel is bij de haan donkerrood. Hierin is geen schachtstreeptekening te zien. De schouders en rug zijn ook donkerrood gekleurd. Een punt van aandacht is de tekening bij de kleine slagpennen. Bij een gesloten vleugel is een vleugeldriehoek zichtbaar. Helaas zijn deze soms heel weinig of geheel niet getekend. De hennen laten vaker een grotere kleurvariatie zien. Dit kan variëren van lichttarwe tot tarwebruin. De halskraag dient altijd iets donkerder van kleur te zijn, bij voorkeur intensief bruinrood. Hoewel de voorkeur uitgaat naar de lichtere lichaamskleur is en blijft het type doorslaggevend bij het beoordelen.

Verder is de kleurslag blauwtarwe erkend.

Alle zwarte veerpartijen zijn dan vervangen door een heldere blauwe kleur. Bij de hennen zal er weinig verschil zijn tussen tarwe en blauwtarwe. Enkel de staartkleur en de vleugeltekening verschillen onderling.

Voorraanzicht van wederom een zeldzame kleurslag: rode haan groot. Een prachtig evenwijdige beenstand waar ook de krachtige tenen zichtbaar zijn.

De zeldzame kleurslag witpatrijs, haan. De kleur is hier ook duidelijk intensiever in hals, zadel, op rug en schouders dan de doorsnee witpatrijs bij andere rassen. De staardracht toont wat aan de hoge kant en de tweede boog (vleugeldracht) zou wat duidelijker kunnen. Gezien de zeldzaamheid een verdienstelijke krielhaan. (Foto Ferdinand v.d. Wal)

Witpatrijs haan groot, een topvogel in type en stand voor deze zeldzame kleurslag. De kleur in hals en zadel, op rug en schouders zou misschien nog intensiever kunnen, maar de Maleier is in eerste instantie een vormvogel, fokker Dieter du Plessis, Zuid-Afrika.

De kamvorm van een witte haan groot van Pierre du Plessis, Zuid-Afrika.

Kopuitdrukking van een tarwekleurige krielhaan, deze is duidelijk wat langer en spitsler dan de grote variant. Een prima parelkleurig oog. De onderhals zou misschien nog iets 'slanker' kunnen. (Foto Ferdinand v.d. Wal)

Dat de Maleier makkelijk hanteerbaar zijn laat Sara duidelijk zien met een tarwekleurige hen van pa Tom.

In het verleden kwamen we nogal eens mooie witpatrijzen tegen. De hanen waren heel intensief gekleurd. Probleem was dan ook dat de witte veerpartijen vaak veel bruin vertoon-

Bij de krielen zijn de kleurslagen tarwe, witpatrijs, wit en patrijsbont al jaren erkend. Een paar jaar geleden zijn daar de kleurslagen zilverpatrijs en roodgeschouderd zilverpatrijs bijgekomen als erkende kleuren.

De Maleiers en -krielen zijn zeer vertrouwelijk van aard en makkelijk hanteerbaar.

Tenslotte

De Maleiers en -krielen zijn zeer vertrouwelijk van aard en makkelijk hanteerbaar. Ook is het ras vrij gehard en is er bij de opfok van kuikens normalerwijs weinig uitval. Dit ras verdient zeker meer liefhebbers. Helaas zijn er momenteel maar een paar liefhebbers in ons land die deze dieren in een uitstekende kwaliteit showen. Het is een prachtig, imposant ras. Dus voor diegene die een opvallend ras zou willen fokken zijn de Maleier en de -kriel een zeer geschikte keuze. De nieuwe secretaris van de Vechthoenderfokkersvereniging Nederland, Michel Stals, wil u zeker van dienst zijn bij aanschaf of andere vragen omtrent deze rassen. <<

den. Vooral de hennen toonden een vrij royale bruinige waas. **De overige erkende kleurslagen** zijn bij de grote Maleiers: rood, roodporselein en wit. Helaas komen we deze kleurslagen niet meer tegen.